

**МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ
ФЕДЕРАЦИИ**
Министерство образования и науки Республики Тыва
Муниципальное бюджетное образовательное учреждение
О-Шынаанская средняя общеобразовательная школа
Муниципального района «Тес-Хемский кожуун Республики Тыва»

РАССМОТРЕНО:
На заседании
педагогического совета
Протокол №-1
от 29.08.2024г.

СОГЛАСОВАНО:
Зам. дир. по УВР
Салт Янчып А.О.
от 28.08.2024г

УТВЕРЖДЕНО:
И.о. директора школы
Салт Санчат О.М.
Приказ №5
от 02.09.2024г

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА
учебного предмета
по родной литературе
для 8 класса
основного общего образования
на 2024-2025 учебный год

Маадыр Сайзана Кан-Демировна,
учитель родного языка и литературы

О-Шынаа – 2024г.

Прошнуровано, пронумеровано и

8-ки класстын тыва чогаал кичээлдеринин календарь-тематиктиг планы

№	Өөредир темалар	Шагы	Онаалга	Эрттирер хүнү
1.	Кириилде кичээл. Чогаал дугайында сос.	1	Номчуур, арын 3	
2.	С.А. Сарыг-оол «Улуг-Хемим». Шулуглелдин темазы, уран-чечени.	1	Узундуну доктаадыр, арын 4-5.	
3.	"Улуг-Хемнин" чурумалы, сайзыралы.	1	Дылдын чурумалдыг аргаларын тывар.	
4.	"Улуг-Хемим" деп чогаалдын шулук тургузуу болгаш дылы	1	Чогаалдын дылын, тургузуун сайгарар	
5.	ЧТ. Шулуглел дугайында билиг.	1	Конспект кылыр, арын 14.	
6	Ю.Ш.Кюнзегеш «Дыт». Шулуктун тургузуу, дылы, уран-чечени.	1	Айтырыгга харыылаар №4, арын 16	
7	Ю.Ш. Кюнзегеш «Чөөн чуктун кижизи мен» - чуртунга чоргааралды илереткен чогаал.	1	Шулуктту шээжилээр	
8	Монгуш Баянович Доржу «Даг эзири»	1	Дылдын чурумалдыг аргаларын тывар	
9	С.С.Сурун-оол «Ырла, Хемчик».	1	Кыска дыннадыг «Салим Сурун-оол – улустун чогаалчызы»	
10	ЧС. Чогаадыг «Мээн торээн хемим»	1	Чогаадыгны тондур бижиир	
11	М. Б. Кенин-Лопсан «Хуттун ужары»	1	Айтырыгларга харыылаар 6, 7, арын28, узунду шээжилээр	
12	К.К. Кудажы «Танды кежии». Бойдус темазын чырытканынын онзагайы	1	Айтырыгларга харыылаар №6,7, арын 33	
13	К.К. Кудажы «Танды кежии». Чогаалда кол маадырларнын овор-хевирлери.	1	Чогаалдын кол маадырларынын овор-хевирлерин сайгарар	
14	К.К. Кудажы «Танды кежии». Чогаалдын дылынын уран-чечени.	1	Чогаалдын уран-чеченин сайгарар	
15	З.С.Байсалова «Тайга ээзи». Чогаалдын аас чогаалы-биле харылзаазы.	1	Чогаалды тондур номчуур	
16	З.С.Байсалова «Тайга ээзи». Кол маадырнын психологтуг байдалы, оон чугаазы.	1	Айтырыгларга харыылаар №4, арын 37	
17	З.А.Намзырай «Дуруяалыг шол»	1	Презентация белеткээр «Тыванын куштары».	
18	ЧС. Чогаадыг «Дуруяалар – эжеш куштар»	1	Чогаадыгны доозар	
19	К.К. Кудажы «Тараа» - чогаалчынын баштайгы улуг тоожузу.	1	Узундуну доктаадыр, арын 73.	
20	К.К. Кудажы «Тараа». Суван ашактын овор-хевири.	1	Суван ашактын чагыгларын ушта бижиир.	
21	К. К. Кудажы «Тараа». Тоожуда болуушкуннарнын девискээри.	1	Толевилел «Тараа – чемгерикчи»	
22	А.Уержаа "Ажыл". Куш-ажыл темазын көргүскени.	1	1.Шулукту шээжилээр. 2. Куш-ажыл дугайында улегер домактар бижиир. 3.Суурунарда куш-ажыл-биле алдаржаан кижилернин данзызын тургузар, №11 арын 60	
23	ЧС. Чогаадыг «Куш-ажыл кижини каастаар»		Чогаадыгны доозар	
24	В.Көк-оол - драматург. В.Көк-оол «Самбажык». Сайгарылгалыг номчулга.	1	Реферат кылыр «В.Ш.Көк-оолдун намдары». Төөгу темазынга улегер	

	Бирги коргузуг.		домактар бижиир.	
25	В. Ш.Көк-оол «Самбажык». Шаандагы Тывага бөдуун чоннун амыдыралы.	1	Таблицаны долдурар.	
26	Шииде алдан-маадырларнын омур-хевири. Байларнын омур-хевири.	1	Таблицаны долдурар.	
27	Самбажыктын омур-хевири. Шиинин темазы, идеязы.	1	Чогаалдын дылы: төре, амбын, имбии, лан, хунду, карачуул, албаты, бошка сөстөрнин утказын тайылбырлаар.	
28	ЧС. Чогаадыг «Самбажык – хаан болбаза-даа, торени баштап шыдаар эр».	1	Чогаадыгны доозар.	
29	С.А.Сарыг-оол Чечен биле Белекмаа	1	Айтырыгларга харыылаар №4,5, арын 154	
30	С.А.Сарыг-оол Чечен биле Белекмаа	1	Айтырыгларга харыылаар №7,8, арын 154	
31	ЧТ. Шии дугайында билиг.	1	Конспект кылыр, арын 154-155.	
32	А.Уержаа "Уш чус харлыг кырган кускуннун чагы".	1	Чогаалды номчуур	
33	А.Уержаа "Уш чус харлыг кырган кускуннун чагы".	1	4 чагыгнын бирээзин шээжилээр	
33	М.Б. Ховалыг «Ыдыктаан тук» - барымдаалыг чогаал.	1	Чогаалды номчуур	
34	М.Б. Ховалыг «Ыдыктаан тук». ТР тугунун тоогузу, Далай-Лама дугайында чырыткылыг чугаа.	1	Шажын-чудулге дугайында улегер домактар бижиир.	
35	М.Б. Ховалыг «Ыдыктаан тук». Барыын-Хемчик кожууннун тугу, сулде-демдээ.	1	Презентация белеткээр. Реферат кылыр.	
36	ЧТ. Барымдаалыг чогаалдар дугайында билиг	1	Кыска конспект кылыр, арын 182	
37	С.А.Сарыг-оол «Херээжен»	1	Шулукту шээжилээр	
38	С.А.Сарыг-оол «Авамнын ынак оглу»	1	Шулукту шээжилээр	
39	Е.Т.Танова «Иенин салым-хуузу»	1	Дыннадыг «Е.Танова Тыванын улустун чогаалчызы»	
40	Е.Т.Танова «Иенин салым-хуузу»	1	Чогаалды тондур номчуур	
41	Е.Т.Танова «Иенин салым-хуузу»	1	Дыннадыг «Надя Рушева – салым- чаяанныг чурукчу»	
42	КДН. А.Даржай «Авамга»	1	Узундуну доктаадыр.	
43	А.Даржай «Авамга чечээм» - тургузуунун онзагайы.	1	Бирги эгени шээжилээр.	
44	А.Даржай «Авамга чечээм» - сөс-домаанын чурумалды, аянны.	1	Фразеологизмнерни ушта бижиир.	
45	ЧСК. Чогаадыг «А.Даржайнын боодал сонединде ава кижинин омур-хевири»	1	Чогаадыгны доозар	
46	М.М. Дуюнгар «Авамнын тону»	1	Ава дугайында улегер домактар бижиир	
47	З.А.Намзырай «Авам мени манап олар»		Айтырыгларга харыылаар 35,6, арын 225	
48	Ч.Ч. Куулар «Шораан» - кижиге болгаш оон салым-чолун көргүскен чогаал.	1	Чогаалда улусчу эмнээшкиннин хевирлерин бижиир.	
49	Ч.Ч. Куулар «Шораан». «Човаланнын кончуун але...», «Салымга канчап	1	Эгелерден денелгелерни ушта бижиир.	

	чагыртыр»			
50	Ч.Ч. Куулар «Шораан». «Даайынын белээ», «Сандак ирейнин салдары».	1	Эгелерден деннелгелерни ушта бижиир.	
51	Ч.Ч. Куулар «Шораан».		Эгелерни номчуур	
52	Ч.Ч. Куулар «Шораан». «Байырлыг, кырган-ачай!», «Чолдун оруу – човаланнын ыызы». Тоожунун сюжеди.	1	Солаан Базыр-оолдун чогаадыкчы ажил-чорудулгазынга материалдар чыыр.	
53	ЧС. Чогаадыг «Шораанга кузелим».	1	Чогаадыгны доозар	
54	К.Д. Чамыян «Ханы дазыл».	1	Чогаалды номчуур	
55	К.Д. Чамыян «Ханы дазыл». Агар-оол, Шевер-оол башкыларнын омур-хевири.	1	5 деннелге ушта бижиир.	
56	К.Д. Чамыян «Ханы дазыл». Алексей Тоорукович болгаш Пар-оолдун омур-хевирлери.	1	Омур-хевирлерни бижиир	
57	К.Д. Чамыян «Ханы дазыл». Пар-оол болгаш оон эш-оору. Школанын башкылары, ада-иезинин омур-хевири.	1	Айтырыгларга харыылаар 1,2, арын 300	
58	ЧСК. Чогаадыг. «Сен менээ бузуре, мен сенээ бузурээр мен».	1	Чогаадыгны доозар	
59	КДН.С. С. Сурун-оол «Озалааш хем». Революциянын чалгыглары.	1	1. Кыска дыннадыг «С.Сурун-оолдун чогаадыкчы намдары» 2.Чогаалчынын чогаалдарын тодарадыр.	
60	С. Сурун-оол «Озалааш хем». 1-2 эгелернин сайгарылгазы. Тоожуда бөдуун чоннун омур-хевири.	1	1-ги эгенин кыска планын тургузар.	
61	Озалааш хемге ак солааннарнын болгаш кызылдарнын келгени.	1	Эгелернин кыска допчулалын номчуур, арын 107-110.	
62	Тоожуда кол-кол омур-хевирлер, оларнын аразында хөгжүлдэзи, чөрүлдээзи.	1	Айтырыгларга харыылаар, арын 107.	
63	Тоожуда бай болгаш яды ангылар. Уран-чечени. Болуушкуннарнын девискээри.		5 метафора тып бижиир.	
64	Арган-оолдун омур-хевири. Сөөлгу тулчуушкун. Тоожунун сюжеди.	1	Айтырыгга харыылаар, арын 117. Кроссворд тургузар.	
65	ЧСК. Чогаадыг-унелел. Езулуг эр кижиде кымыл ол?	1	Чогаадыгны төндүр бижиир.	
66	КДН. Ш.М.Суван «Туматтар»	1	Чогаалды номчуур	
67	КДН. Э.Б. Мижит «Кара-Дагнын казыргызы»	1	Чогаалды номчуур	
68	К.Д.Натпий-оол «Сыын-Чурээ». Чыл дургузунда ооренгенин катаптаар	1	Чогаалды номчуур	